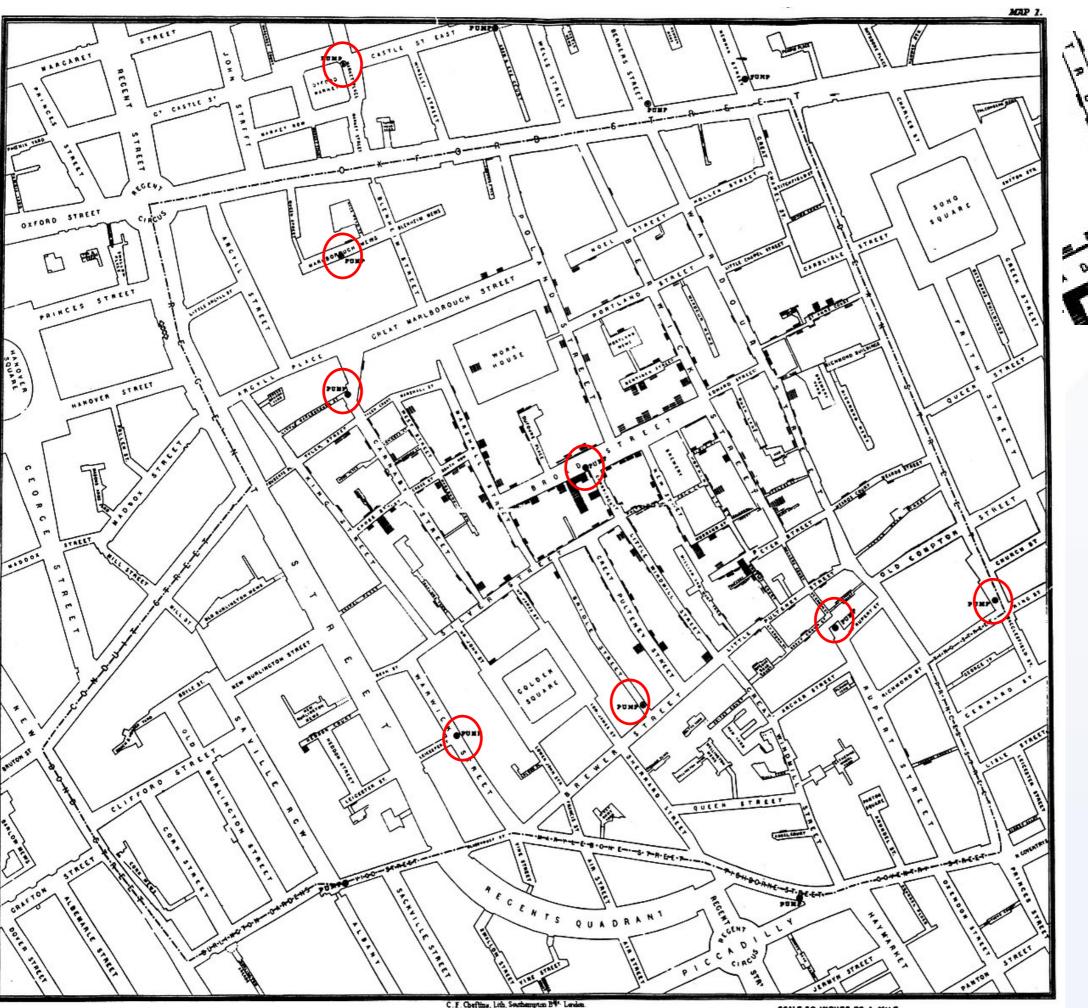
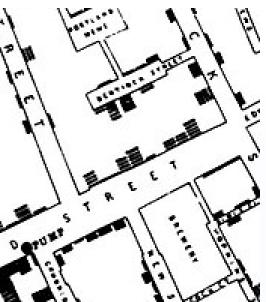

Viri podatkov s področja zdravstva in medicine

PODATKI S PODROČJA ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

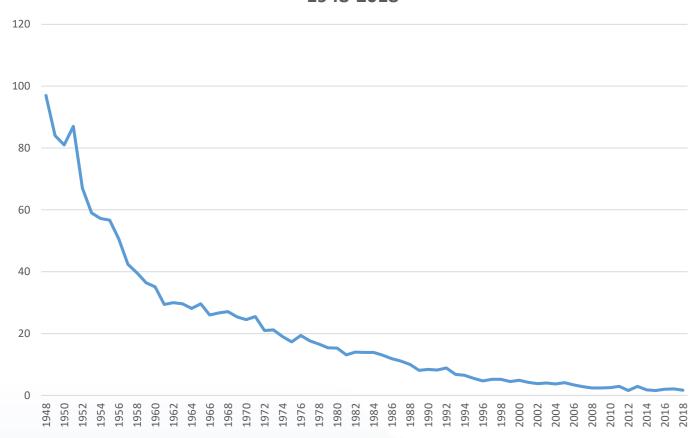
Metka Zaletel Nacionalni inštitut za javno zdravje 6. marec 2020

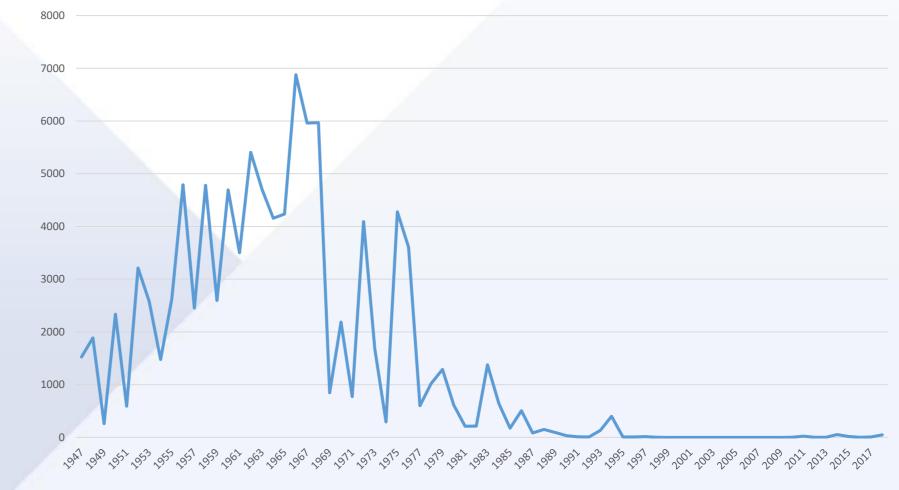

Zemljevid izbruha kolere v Sohu, John Snow, 1854

Število umrlih dojenčkov na 1000 živorojenih, Slovenija, 1948-2018

Prijavljeni primeri ošpic, Slovenija, 1947-2018

Vsebina

- Kratka predstavitev NIJZ
- Anketno zbiranje podatkov
- Ključne zbirke podatkov o zdravju in zdravstvenem varstvu
- Podatkovni portal in Zdravje v občini

Nacionalni inštitut za javno zdravje vloga

ZA DOBRO JAVNO ZDRAVJE - Prispevamo k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije

- Ključne funkcije:
 - spremljanje zdravja in zdravstvenega varstva
 - analize s področja javnega zdravja
 - Obvladovanje tveganj s področja nalezljivih bolezni in okolja
 - E-zdravje
 - Zagovorništvo
 - SVIT
- Pooblaščeni izvajalec v sistemu državne statistike

Nacionalni inštitut za javno zdravje - organizacija

- Centralna enota in 9 območnih enot
- Glavni viri financiranja:
 - ZZZS (~ 40 %)
 - Proračun (~ 33 %)
 - Projekti (~ 27 %)
- Zaposleni:
 - ~ 510 zaposlenih
 - ~ 15 statistikov / metodologov (različne izobrazbe, večinoma DI)

Kje smo in kaj smo dosegli?

Zbirke

- Ogromne količine podatkov
- Zbirke nastajajo ob stiku pacienta z zdravstvenim sistemom.
- Prenove nekaterih zbirk podatkov (RIZDDZ, BS, PPD v pripravi, SZBO v pripravi)
- Bistveno izboljšanje kakovosti v zadnjih 10 letih, vendar so izboljšave še vedno nujne

Ankete

- Vodilna institucija v anketni metodologiji v Sloveniji
- Izvedba različnih anket v različnih načinih in za različna področja
- Metodologija in eksperimenti nam omogočajo, da kljub slabši družbeni klimi še vedno dosegamo zavidljive stopnje odgovorov (npr. 66 % v pomladnem delu EHIS).

Združeni podatki

- Uporaba združenih podatkov različnih zbirk in različnih virov za analitične namene
- Rutinske priprave nekaterih kazalnikov na podlagi združenih podatkov.
- Izračuni kazalnikov kakovosti po metodah OECD.
- Sodelovanje v pomembnih mednarodnih projektih za nadaljnji razvoj na tem področju.

Diseminacija

- Podatkovni portal
- Statistični letopis
- Zdravje v občini
- Podatki za raziskovalce

Naci za ja

Navodila za uporabnike

Izberi tabelo

Spol *

Spol - SKUPAJ Moški

Ženske

Išči

♣ >> NIJZ podatkovni porta

1: Indeks telesne ma

Izbor podatkov 0

Za prikaz tabele izberit

Pri spremenljivkah, ki s

Skupaj: 3 Izbrano: 0

Začetek besede

Tabela - možnost 2

>

·· Škofja Loka

· Tržič

· Železniki · Žiri

· Žirovnica

· Obalno-kraška ··· Osrednieslovenska

- Spodnjeposavska - Zasavska Tematske karte

🕁 - Dejavniki tveganja za zdravje

-- Podravska

- Pomurska Primorsko-notranjska . Savinjska

Preventiva Zdravstveno stanje

· Umrljivost

Jugovzhodna Slovenija

Goriška

Zdravstveno stanje in umrljivost

bolezen prav tako.

Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je povprečno 10,8 koledarskih dni na leto, v Sloveni;

· Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišane tlaka, je bil nižji od slovenskega povprečja, za sla

u 2016 so o več Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni, občine, Slovenija 2016 notenj dotoka krvi v ten srca in ožilja je avnik tveganja za e stopnje umrljivosti laljšanju pričakovane ih dejavnikov iov (AMI in CVI) z nja ob akutnih anje ovira porast stopnja na 100 prebivalcev 4,4 ali manj 4,5 - 4,9 5,0 - 5,4 5,5 - 5,9 6,0 ali več ni podatka

ZDRAVSTVENI STATISTIČNI LETOPIS SLOVENIJE 2016

OBOLEVNOST

2 ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA

in krvnih maščob z

2-2

t in sladkoma

© 2018 Nacionalni inštitut za javno zdravje. Uporaba in objava podatkov je dovoljena le z navedbo vira. Pravno obvestilo Kontakt Posodobljeno: 22.10.2018 @ 11:44

Število izbranih celic podatkov je: $\mathbf{0}$ (največje dovoljeno število je 100.000) Prikaz na zaslonu je omejen na največ 1.000 vrstic in 30 stolpcev.

▼ Izpis podatkov

Kam gremo?

Zbirke

- Nadaljnje izboljšanje kakovosti podatkov v sodelovanju z območnimi enotami.
- Zaključek prenove nekaterih zbirk podatkov (BS, PPD, SZBO) in širitev SZBO

Ankete

- Nadaljevanje dela na raziskovanju na področju anketne metodologije (izvedba različnih testov, eksperimentov, sodelovanje v mednarodnih projektih)
- Izvedba novih anket, priprave novih publikacij

Združeni podatki

- Uvedba združenih podatkov kot standarda za določena področja.
- Spremljanje poti pacienta skozi zdravstveni sistem
- Iskanje novih virov podatkov (interno in eksterno)
- Implementacija rezultatov mednarodnih projektov v vsakdanjo prakso s pomočjo novih podatkov

Big data

- Proučitev možnosti uporabe podatkov eZdravja (CRPP) kot vira za dopolnitev obstoječih podatkov.
- Implementacija nekaterih orodij, razvitih v JA InfAct.

Diseminaci ia

- Širjenje diseminacije (širitev portala z novimi vsebinami, širjenje letopisa, boljša uporaba družbenih medijev)
- Podatkovni portal mora postati centralna informacijska točka za VSE zdravstvene podatke v državi.
- Sodelovanje z Arhivom družboslovnih podatkov

Stebri podatkov za javnozdravstvene namene

11. III. IV. V. Redne zbirke Ankete Podatki iz Združene Statistični podatkov drugih zbirke podatki statističnih eZdravja (ZZPPZ) in admin. Virov Diseminacija podatkov in informacij Informacije za javnozdravstvene namene Podatki za raziskovalce

ANKETNO ZBIRANJE PODATKOV O ZDRAVJU IN ZDRAVSTVENEM VARSTVU

PROCES IZVEDBE anketiranja

- Pobuda za anketo (mednarodne institucije, EU uredba, nacionalni interes, ipd)
- Priprava vprašalnika
- Priprava anketne metodologije (vzorec, način zbiranja podatkov, uteževanje, imputacije, kakovost podatkov...)
- Izvedba (web, papir, telefon, osebno)
- Priprava končnih baz
- Analiza podatkov
- Objava podatkov

Načini anketiranja

Tip vprašalnika

Ciljna populacija

Kdo izvaja

Stroški / proračun

Časovnica

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Odločitev

WEB

1ka

neaktualno

drago

TEREN

TELEFON

HKRATNA uporaba različnih načinov anketiranja

- Spletno anketiranje: uporaba 1ka (https://www.1ka.si/) (CAWI)
- Telefonsko anketiranje za Slovenijo ni več aktualno.
- Osebno anketiranje s pomočjo računalnika (CAPI).
- Anketiranje s pomočjo poštne ankete
- Uporaba različnih kombinacij načinov anketiranja potreben uravnotežena kombinacija različnih načinov anketiranja (CAWI – CAPI ali CAWI – poštna) za doseg čim večjega števila izbranih oseb.

Kombinirani načini anketiranja

Širša uporaba spletnega in mešanih načinov anketiranja:

- znižanje stroškov izvedbe anket, izboljšana kakovost (vs. papirne, poštne ankete uporaba preskokov ipd.)
- Kombinirani načini anketiranja omogočajo pokritje celotne ciljne populacije

Širjenje uporabe registrskih podatkov tudi za potrebe izvedbe anket.

Vpliv načina anketiranja

Vpliv načina anketiranja lahko ločimo na različne komponente:

- pokritost/ doseg načina anketiranja
- odzivnost na način anketiranja
- vplivi merskega inštrumenta

Metode za zmanjšanje vpliva anketiranja:

- prilagoditev merskega inštrumenta/
 vprašalnika posameznemu načinu anketiranja
- uporaba uteževanja

Metodološki izzivi

- Kako pripraviti končne ocene opazovanih pojavov, kjer se ocene v posameznih načinih anketiranja med seboj zelo razlikujejo?
- Kako prilagoditi vprašanja, ki jih uporabljamo v osebnem anketiranju, na spletni način?
- Kako pravilno izvesti kognitivno testiranje spletnega vprašalnika?
- Kako vgraditi pomoč anketirancem, ki jo sicer nudi anketar, v spletni način?
- •

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Shema šol.sadja	口	口			口		口		
ATADD						På			
CINDI									
HBSC			口			РД			
EHIS							P.		
Droge v zaporih									
Spolno vedenje									
EU-MENU									
Sol v prehrani									
Zdr. pismenost									
Izkušnje pacientov	praise amorie								

Obvestilna pisma, opomniki (ATADD 2018:

Splet Obvestilno pismo in prvi opomnik, zadnja stran

Obvestilno pismo in prvi opomnik, prva stran

> Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah - ATADD 2018

«pt_id» «pt_ime»

Liubliana, avgust 2018

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje izvajamo raziskavo o tobaku, alkoholu in nekaterih drugih drogah med prebivalci Slovenije. Namen raziskave je oceniti razširjenost uporabe tobaka, alkohola in raznih drog med prebivalci Slovenije, ter raziskati povezavo med določenimi lastnostmi ljudi in uporabo dovoljenih in **nih drog.** V Sloveniji se raziskava izvaja drugič; prva je bila izvedena v letih 2011/12. Enako raziskavo izvajajo tudi druge članice Evropske unije, zato bodo njeni izsledki mednarodno primerljivi

Raziskava bo potekala v obliki spletne ankete na vzorcu prebivalcev Slovenije, starih od 15 do 64 let. Vanjo ste bili na podlagi verjetnostnega vzorčenja izbrani tudi vi. Čeprav je vaše sodelovanje v anketi prostovoljno, vas prosimo, da odgovarjate na vprašanja, saj vas ne moremo nadomestiti z drugo osebo. Vaše sodelovanje ie zato za uspeh raziskave nadyse pomembno. Z niim boste bistyeno prispevali h kakovosti zbranih podatkov in k zanesljivosti njenih izsledkov v Sloveniji.

Na vprašanja lahko odgovarja samo oseba, na katero je naslovljeno to obvestilno pismo. Če ste stari od 15 do 17 let, potem prosimo tudi vaše starše, da vam dovolijo sodelovati v raziskav

Če boste v celoti odgovorili na anketni vprašalnik, boste vključeni v nagradno žrebanje za denarne nagrade Pripravili smo tri nagrade v vrednosti 300 evrov in enajst nagrad v vrednosti 100 evrov. Žrebanje nagrad bomo opravili po koncu raziskave, imena nagrajencev pa objavili na spletni strani Nacionalnega inštituta za

Če imate v zvezi z raziskavo kakršnokoli vprašanje, vas prosimo, da se obrnete na Nacionalni inštitut za javno zdravje na telefonsko številko 01 2441 422 ali pišete na naslov <u>raziskave@nijz.si</u>

Vnaprej se vam zahvaljujemo za sodelovanje in vas lepo pozdravljamo!

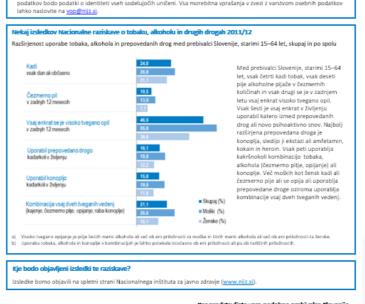
Nina Pirnat, dr. med., spec. direktorica NUZ

je oceniti, kako razširjena je uporaba tobaka, alkohola in nekaterih drugih drog med prebivalci Slovenije, ter raziskati povezavo med določenim Ugotovitve raziskave bodo v oporo načrtovanju zdravstvene politike dejavnosti na področju tobaka, alkohola, nekaterih drugih drog in nekemičnih odvisnosti v Sloveniji in Evropski uniji.

- izmed prebivalcev Slovenije, starih od 15
- vas ne moremo nadomestiti z drugo osebo Vzorec je pripravil Statistični urad RS, skladno z Zakonom o državni statistik

- (Uradni list RS, št. 67/07) in Splošno uredbo o varstvu podatkov (EU 2016/679). Uporabljali se bodo izključno v statistične namene (objavljeni bodo le v obliki skupnih, združenih podatkov in ne v obliki individualnih rezultatov) v skladu z Zakonom o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/1995 in št. 9/2001) in Letnim programom statističnih raziskovanj (Uradni list RS, št.
- Objavljeni bodo le skupni rezultati (združeni podatki), podobno kot je prikazano spodaj. Posamezne osebe iz takega prikaza
- Vsak vprašalnik ima naključno izbrano številko, ki pomeni vašo kodo. Dostop do povezave med kodo in vašimi podatki ima le podatkov bodo podatki o identiteti vseh sodelujočih uničeni. Vsa morebitna vprašanja v zvezi z varstvom osebnih podatko

je vaše sodelovanje za uspeh raziskave zelo pom

Drugi opomnik, zadnja stran

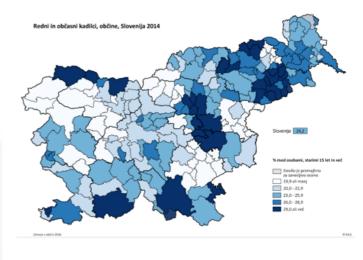
Zdravje v občini - kazalniki zdravja za vsako slovensko občino

Slovenijo sestavlja 212 med seboj zelo raznolikih občin, v katerih živi več kot 2 milijona prebivalcev. Zdravie v občini predstavlja pomemben vir informacij o zdravju in dejavnikih tveganja v slovenskem prostoru, ki ga pripravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje v sodelovanju z drugimi institucijami. Tako pripravljene informacije so objavljene tretjič zapored, na spletni strani pa so dostopni tudi vsi prejšnji prikazi in omogočajo primerjave s preteklimi leti.

Podatki o razširjenosti dejavnikov tveganja za zdravje in preventivi, o zdravstvenem stanju in umrljivosti so na voljo za vsako slovensko občino, omogočena pa je tudi primerjava občine z regijo

Informacije ter pojasnila najdete na spletnem portalu http://obcine.nijz.si

Informacije o zdravju in dejavnikih tveganja lahko primerjamo med občinami in med leti. Tematske karte, ki so prav tako na voljo na spletni strani, pa omogočajo hiter pregled nad regionalnimi

Informacije o varovanju podatkov v Nacionalni raziskavi o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018 si lahko preberete na spletni strani: http://www.nijz.si/sl/podatki/anketa-o-uporabi-tobaka-alk

Obvestilno pismo (vabilo k spletni anketi)

Prvi opomnik (vàbilo k splėtni anketi) ´ Drugi opomnik (obvestilo o obisku anketarja, ki se odpošlje nekaj dni pred obiskom anketarja; spletna anketa na voljo ves čas zbiranja podatkov)

Darila, loterija in še kaj

- Praktična darila v raziskavah z osebnim anketiranjem (izroči anketar)
- V kompleksnih raziskavah (več obiskov, oddajanje vzorcev) praktično darilo ob koncu izpolnjevanja vprašalnika kot spodbuda za vnaprej
- Kako nagraditi (vse) anketirance, ki izpolnijo spletno anketo?

Primer odzivnosti (ATADD 2018, pomlad): CAPI: 42 % (1939 oseb), CAWI: 58 % (2634 oseb)

Darila (Si.Menu 2017-2018)

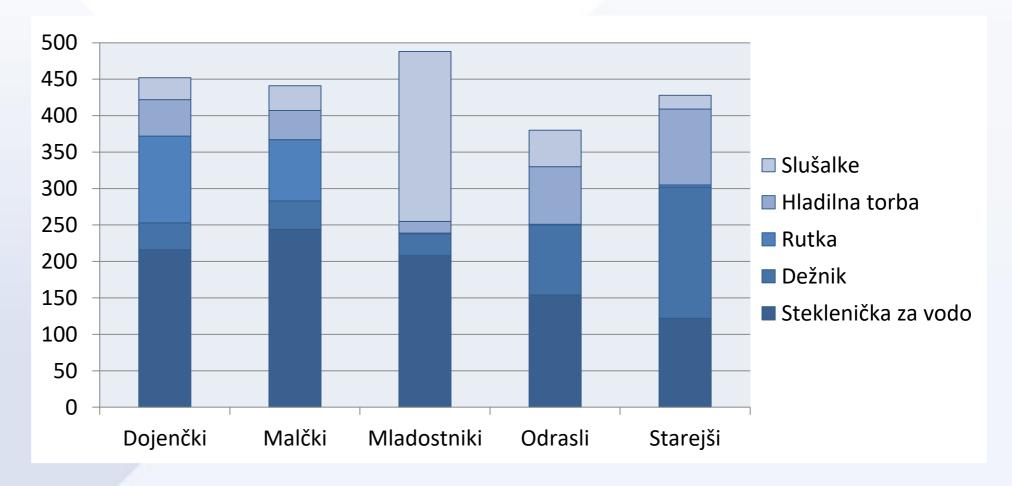

- Kompleksnost ankete:
 - 1. stik (CAPI): vprašalnik, antropometrične meritve, prvi priklic jedilnika
 - 2. stik (CAPI/CATI): drugi priklic jedilnika
- Ciljna populacija:
 - dojenčki (3 11 mesecev), odgovarja mama
 - malčki (1 − 2 leti), odgovarja mama
 - mladostniki (10 17 let)
 - odrasli (18 64 let)
 - starejši (65 74 let)

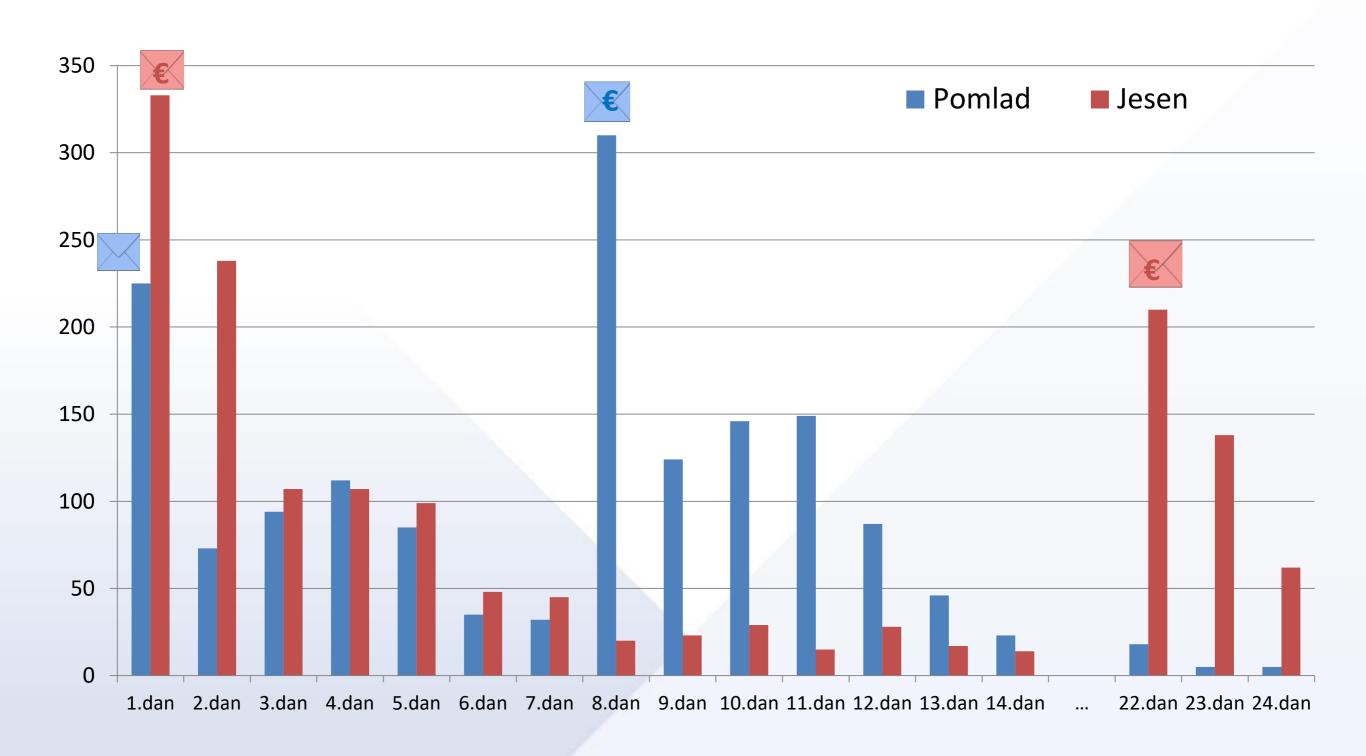

Cena: 2,8 € do 4,8 €

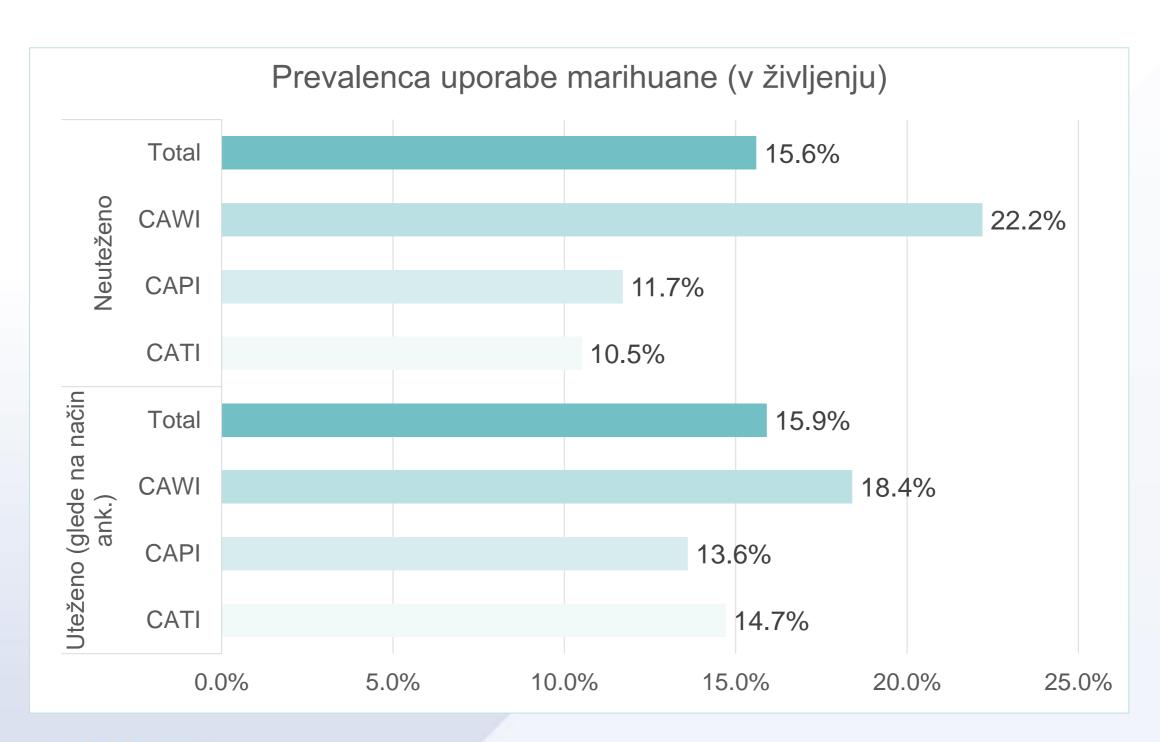

Odzivnost (ATADD 2018, spletna anketa)

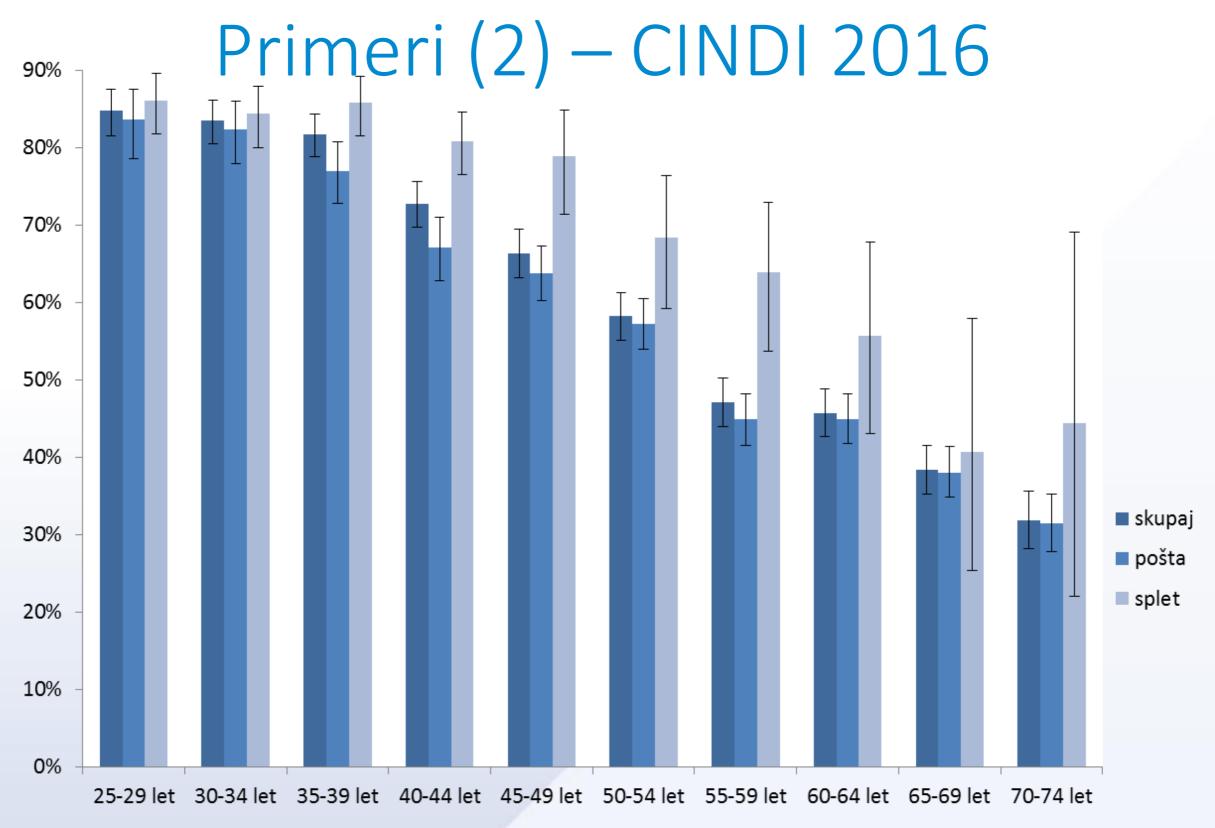

Primeri (1) — ATADD 2012

Vsaj dobro splošno zdravstveno stanje (samoocena) glede na NIJZ zapro zdravje način anketiranja, 2016

Primer (3) – zaporedno ponovno anketiranje EHIS 2014

- EHIS 2014 je bil izveden v kombiniranem načinu: spletno in osebno anketiranje.
- 200 oseb, ki so sodelovale v spletni anketi, smo povabili k ponovljenemu osebnemu anketiranju.
- Dolžina ponovnega vprašalnika je bila približno tretjino prvotnega.
- Odzvalo se je 83 oseb, od katerih smo jih 69 lahko vključili v analizo.
- Namen: izmeriti razliko odgovorov na isto vprašanje pri istih osebah za oceno vpliva načina anketiranja na različne tipe spremenljivk.

Primer (3) - rezultati

	(1) CAWI	(2) CAPI	Abs.razl. (2) - (1)	Relat.razl ((2)-(1))/(1)
HS1 – Splošno zdr. stanje? (1 – Zelo dobro, 5 – Zelo slabo; povprečje)	2.1	1.8	-0.2	-11.2%
HS1 – Splošno zdr. stanje? (Dobro in zelo dobro; %)	75.4	84.1	8.7	11.5%
PN1 – Bolečina v zadnjih 4 tednih? (1 - brez, 6 – Zelo resna; Povprečje)	2.8	2.2	-0.6	-22.2%
PN2 - Koliko so v preteklih 4 tednih bolečine ovirale vaše običajno delo (delo zunaj doma in gospodinjska opravila)? (1 – Sploh ne, 5 - Močno; Povprečje)	1.9	1.4	-0.5	-25.1%
MH1C - Težave s spanjem; ste težko zaspali ali spali oziroma ste preveč spali. (1 – nikoli , 4 – skoraj vsak dan; povprečje)	1.8	1.5	-0.3	-18.7%
MH1E – Pomanjkanje teka ali prenajedanje. (1 - Nikoli, 4 – Skoraj vsak dan; povprečje)	1.4	1.1	-0.3	-20.8%
MH1F - Malodušje ali razočaranje nad samim samo ali občutek, da ste razočarali sebe in svojo družino. (1 - Nikoli, 4 – Skoraj vsak dan; povprečje)	1.3	1.1	-0.2	-15.3%
BM1 – Kolikšna je vaša telesna višina brez obutve? (Povprečje)	172.8	171.8	-1.0	-0.6%
AL1 - Kako pogosto ste v zadnjih 12 mesecih zaužili kakšno alkoholno pijačo (pivo, vino,)? ? (3-4 krat tedensko ali bolj pogosto, %)	16.4	11.6	-4.8	-29.4%
AL6 – Kako pogosto ste v zadnjih 12 mesecih zaužili 6 ali več meric alkoholnih pijač ob eni priložnosti? (1 – Vsak dan ali skoraj vsak dan, 9 – nikoli v vsem življenju; povprečje)	7.0	7.3	0.3	4.7%
AL6 - Kako pogosto ste v zadnjih 12 mesecih zaužili 6 ali več meric alkoholnih				
pijač ob eni priložnosti (Enkrat mesečno, %) SS3 - Ali lahko dobite pomoč sosedov, če jo potrebujete? (1 – Zelo enostavno, 5	15.5	10.3	-5.2	-33.3%
– Zelo težko; Povprečje)	1.8	1.6	-0.2	-11.5%

Rezultat eksperimenta

- Za večino spremenljivk razlike niso značilne; toda v nekaterih primeri anketiranci podajo različne odgovore -> vpliv na končno anketno oceno (relativne razlike dosegajo 10%)
- Razlike v odgovorih gredo v pričakovano smer
 - Družbeno zaželeni odgovori pri osebnem anketiranju
 - Malo razlik pri 'dejanskih' spremenljivkah (npr. dolgotrajne bolezni, nesreče, uporaba zdravstvenih storitev); vprašanja za subjektivno presojo bolj podvržena učinku metode anketiranja (npr. stopnja bolečine, duševno zdravje, zadovoljstvo z življenjem)
 - Z večanjem števila kategorij merskih lestvic število razlik v odgovoru narašča

Redne zbirke podatkov NIJZ

Glavne zbirke podatkov na NIJZ(1)

Podatki, ki jih NIJZ v skladu z zakonodajo zbira rutinsko z vsaj letno frekvenco,

Vsebina zbirk:

- vsi ključni podatki, ki nastanejo ob stiku pacientov z zdravstvenim sistemom (bolnišnične obravnave, zunajbolnišnične obravnave, perinatalni podatki, bolniški stalež, izdani recepti,...)
- Podatki, ki nastanejo ob nekaterih dogodkih: poškodbe pri delu, podatki o umrlih osebah,...

Večinoma te podatke NIJZ-ju posredujejo izvajalci zdravstvene dejavnosti.

Zbirke omogočajo stabilnost podatkov in pripravo daljših časovnih serij, zbrane so za celotno populacijo.

Glavne zbirke podatkov na NIJZ(2)

Podatki o:

- bolnišničnih obravnavah
- zunajbolnišničnih obravnavah
- porodih in rojstvih
- umrlih osebah
- začasni odsotnosti z dela zaradi bolezni, nege ali spremstva
- poškodbah pri delu
- rehabilitaciji
- nalezljivih boleznih
- uživalcih drog
- Izvajalcih zdravstvene dejavnosti
- •

Za vse zbirke so na voljo metodološka navodila (<u>www.nijz.si/podatki</u>).

Povezovanje / združevanje podatkovnih virov

- Razlika med povezovanjem in združevanjem
- Zakaj združujemo različne vire?
- Kaj je predpogoj za združevanje?
- Pravne podlage!

Podatkovni portal NIJZ: https://podatki.nijz.si/

slovenski

2: Standardizirane stopnje umrljivosti po nekaterih izbranih diagnozah vzrokov smrti, letno

Zdravje v občini http://obcine.nijz.si/

Metodološka pojasnila

Podatki Zdravje v občini

VPRAŠANJA?

Hvala za pozornost!

metka.zaletel@nijz.si

